

การประชุมวิชาการเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง การประยุกต์ใช้ Thin-Layer Chromatography (TLC) ในการวิเคราะห์คุณภาพสมุนไพร วันศุกร์ที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันทั่วโลกมีการนำสมุนไพรมาใช้อย่างแพร่หลายทั้งในรูปยา ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเครื่องสำอาง ตั้งแต่ปี 2542 ประเทศไทยได้บรรจุยาสมุนไพรอยู่ในรายการบัญชียาหลักแห่งชาติ จวบจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีรายการยา 73 ตำรับ แต่ตำรับยาเหล่านั้นจะมีคุณภาพ และประสิทธิภาพในการรักษาโรค จะขึ้นกับวัตถุดิบ (ที่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ) และผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรสำเร็จรูป

ด้วยผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดครั้งที่ 9 ได้ตกลงให้ภูมิภาครวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) ภายในปีค.ศ. 2015 หรือปีพ.ศ. 2558 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดการค้าในลักษณะที่เป็นเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area-AFTA) ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนขึ้นก่อนซึ่งผู้นำรัฐบาลเห็นชอบให้เร่งดำเนินการในกลุ่มสินค้า 12 กลุ่มโดยกลุ่มสินค้าสุขภาพ (Health Care Product) เป็นหนึ่งในกลุ่มสินค้าที่จะมีการดำเนินการเร่งด่วนและขจัดอยู่ในกลุ่มสินค้าสุขภาพด้วย ซึ่ง ASEAN Harmonization ได้ตกลงกันเรื่องกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้เป็นไปตาม ASEAN GMP ซึ่งเกณฑ์ข้อหนึ่งคือการควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร ประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจำเป็นต้องได้รับความรู้ในการควบคุมคุณภาพวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรซึ่งกระบวนการการควบคุมคุณภาพมีหลายวิธี หนึ่งในวิธีดังกล่าวคือ วิธี Thin-Layer Chromatography (TLC) ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีที่ทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และให้ผลที่มีความถูกต้อง และเป็นวิธีหนึ่งที่เกษตรกรหลายประเทศกำหนดให้เป็นวิธีในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและปริมาณ ปัจจุบันวิธี TLC มีการพัฒนาให้ดีขึ้นทั้งวัสดุภาชนะที่ภาชนะเคลื่อนที่ ตัวตรวจสอบ วิธีการหยดสาร โดยใช้เครื่องมืออัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ และวิธีการหาปริมาณสารโดยใช้ร่วมกับวิธี densitometry

ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เห็นความสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจวิธีการใช้ Thin-Layer Chromatography (TLC) ในการควบคุมคุณภาพวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสมุนไพร (ยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเครื่องสำอาง) นักวิชาการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนที่มีความสนใจในการควบคุมคุณภาพสมุนไพร จึงจัดประชุมวิชาการเชิงปฏิบัติการเรื่อง การประยุกต์ใช้ Thin-Layer Chromatography (TLC) ในการวิเคราะห์คุณภาพสมุนไพร

ในการประชุมวิชาการเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมจะได้รับหนังสือ “ทีแอลซี: วิธีอย่างง่ายในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องยาไทย” มีความหนา 460 หน้า ภาพสีทั้งเล่ม ปกแข็ง 4 สี หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 6 บท เป็นหนังสือที่จัดพิมพ์ขึ้นโดยคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับกองทุน FTA กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เพื่อเผยแพร่แก่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรทั้งในส่วนภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยให้สูงมากขึ้นนอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกสมุนไพรตามแนวทางเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agricultural Practice, GAP) โดยควบคุมคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรให้มีปริมาณสารสำคัญที่สม่ำเสมอตามข้อกำหนดของเภสัชตำรับและควบคุมระยะเวลาการเก็บเกี่ยวเป็นต้นนอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์กับนักวิจัยนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น คณะเภสัชศาสตร์คณะวิทยาศาสตร์ คณะการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่สนใจทำวิจัยเกี่ยวกับสมุนไพรและที่มีการเรียนการสอนเรื่องสมุนไพรจะได้นำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาวิจัยต่อยอดหรือเรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพของสมุนไพรต่อไป หนังสือเล่มนี้สามารถใช้อ้างอิงในการตรวจสอบชนิดของสมุนไพร และการวิเคราะห์ทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพื่อทำให้ผลิตภัณฑ์สมุนไพร มีคุณภาพ และเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้วิธี TLC ในการควบคุมคุณภาพวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร
2. เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย ให้ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ
3. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการควบคุมคุณภาพสมุนไพร
4. เพื่อพัฒนาแหล่งฝึกสำหรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์

หน่วยงานรับผิดชอบ

ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
โทร. 02-644-8677-91 ต่อ 5530, 5531 โทรสาร 02-644-8701

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสมุนไพร (ยา ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเครื่องสำอาง)
นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา และประชาชนที่สนใจทั่วไป จำนวน 80 คน

จำนวนหน่วยกิตการศึกษาต่อเนื่อง

รหัสหน่วยกิตการศึกษาต่อเนื่อง 1002-2-000-002-03-2559

จำนวนหน่วยกิตการศึกษาต่อเนื่อง 4 หน่วยกิต

วันที่จัดประชุม

วันศุกร์ที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559

สถานที่

ห้องประชุม 202 ชั้น 2 อาคารเทวรัตน์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
และห้องปฏิบัติการ 504 ชั้น 5 อาคารเทวรัตน์

อัตราค่าลงทะเบียน

ลงทะเบียนพร้อมโอนเงินค่าลงทะเบียนภายในวันที่ 4 มีนาคม 2559 อัตรา 2,500 บาท
ลงทะเบียนพร้อมโอนเงินค่าลงทะเบียนหลังจากวันที่ 4 มีนาคม 2559 อัตรา 3,000 บาท

การสมัครและการลงทะเบียน สมัคร online ทาง www.pharmacy.mahidol.ac.th/conference

ชำระค่าลงทะเบียน โดยโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ สาขารามาริบัติ บัญชีออมทรัพย์

ชื่อบัญชี “การควบคุมคุณภาพสมุนไพร” เลขที่บัญชี 026-450236-5

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้และฝึกปฏิบัติในการประยุกต์ใช้วิธี Thin-Layer Chromatography (TLC) ในการควบคุมคุณภาพวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร
2. ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมได้นำความรู้ไปใช้ในการควบคุมคุณภาพวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์สมุนไพร
3. งานบริการวิชาการของคณะเภสัชศาสตร์ด้านสมุนไพรเป็นที่รู้จักมากขึ้น
4. แหล่งฝึกด้านเภสัชศาสตร์ได้รับการพัฒนา

การประชุมวิชาการเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง การประยุกต์ใช้ Thin-Layer Chromatography (TLC) ในการวิเคราะห์คุณภาพสมุนไพร

วันศุกร์ที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559

- 08.00-08.45 น. ลงทะเบียน
- 08.45-09.00 น. พิธีเปิดงาน
- 09.00-09.30 น. Thin-Layer Chromatography (TLC) คืออะไร และประโยชน์ของ TLC
รองศาสตราจารย์ ดร. นพมาศ สุนทรเจริญนนท์
- 09.30-10.15 น. หลักการของวิธี Thin-Layer Chromatography (TLC)
รองศาสตราจารย์ ดร. นพมาศ สุนทรเจริญนนท์
- 10.15-10.30 น. อาหารว่าง
- 10.30-11.00 น. เทคนิคและขั้นตอนการเตรียมตัวอย่างสำหรับวิธี TLC
ดร. ชุติมา เพ็ชรประยูร
- 11.00-11.30 น. การใช้วิธี TLC ในการวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญในสมุนไพร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปองทิพย์ สิริทิสสาร
- 11.30-12.00 น. การประยุกต์ใช้เทคนิค TLC ในการทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภา นุกูลการ
- 12.00-13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-14.00 น. ปฏิบัติการ 1 การใช้เทคนิค TLC Bioautograph ในการทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภา นุกูลการ
ดร. ฌักฐินี อนันตโชค
ดร. สมนึก บุญสุภา
- ปฏิบัติกร 2 การวิเคราะห์หาปริมาณสารสำคัญโดยใช้วิธี TLC-densitometry
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปองทิพย์ สิริทิสสาร
ดร. ชุติมา เพ็ชรประยูร
- 14.00-14.15 น. อาหารว่าง
- 14.15-15.45 น. ปฏิบัติการ 3 การพิสูจน์ชนิดของสมุนไพรว่านชักมดลูก
รองศาสตราจารย์ ดร. นพมาศ สุนทรเจริญนนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภา นุกูลการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปองทิพย์ สิริทิสสาร
ดร. ฌักฐินี อนันตโชค
ดร. ชุติมา เพ็ชรประยูร
ดร. สมนึก บุญสุภา
- 15.45-16.00 น. สรุปและพิธีปิด